

VLAD POHILĂ, OMUL CARE ÎȘI ISPRĂVEȘTE POSTATELE

*Nicolae COJOCARU,
dr. în filosofie*

Foarte *neobișnuitul* *Om Vlad POHILĂ* ajunge, pe 6 aprilie 2018, la aniversarea a 65-a (*s-a născut, deci, la o lună după dispariția tiranului Stalin*). Și chiar dacă această vârstă e abia ajunul celei pe care grecii antici o numeau *acmé* (momentul culminant al dezvoltării personalității unui creator), aș putea spune nu puține gânduri care, am toată convingerea, *îl definesc* pe omagiat și, cred, ar fi interesante pentru multă lume de pe ambele maluri ale Prutului. Dar și pentru unii de mai departe (dacă le-ar citi), distinsul nostru MARE CĂRTURAR fiind cunoscut, într-o măsură sau alta, și pe multe alte meleaguri. Aș putea, zic, însă știu cu siguranță că doritori de a proceda așijderea sunt mulți. De aceea mă limitez doar la câteva din cele multe ce merită să fie spuse cu acest frumos prilej. *Scriu însă cu o deosebită tragere de inimă* nu numai pentru că provenim de pe aceleași meleaguri floreștene, ba chiar și din familii asemănătoare de săteni, ci și din multe alte motive.

Ne-am cunoscut acum treizeci și ceva de ani. Tânărul Vlad era doctorand la Academia de Științe (încă) a RSSM, unde activam ca docent al *Catedrei de Filosofie*. M-a uimit foarte plăcut prin modul cum, în cadrul unei ore de seminar, a prezentat – printr-o *expunere impecabilă, liberă, clară și foarte bine argumentată* – un subiect filosofic dintre cele mai dificile. A fost pentru mine o adevărată descoperire. Iar de atunci m-am tot convins cu mare satisfacție că acea primă impresie nu m-a înșelat, *aptitudinile numite caracterizându-l definitoriu pe omagiatul nostru, totalmente și constant – în foarte diversele-i activități intelectuale pe care le practică, toate încununare cu succese excepționale* (enumerarea lor aici ar necesita mult spațiu). Dar omagiatul nostru, scriitorul,

inconfundabilul redactor și prefațator Vlad Pohilă dispune, indiscutabil, și de multe alte calități – umane, profesionale și cetățenești –, și ele foarte valoroase.

Deja de mai mulți ani, în timpul revenirilor mele la Chișinău, ne întâlnim de mai multe ori și comunicăm îndelung. Căci dânsul nu numai că e *un rezervor nesecat de teme foarte interesante pentru orice conlocutor*, ci și posedă informație uimitor de bogată. Cred că și din acest considerent, eu unul, nu mă mai satur de a comunica cu Domnia Sa. Și, dacă nu mă înșel, aceste comunicări denotă multe similitudini între lumile noastre sufletești, orientarea noastră valorică, modalitatea de tratare a problemelor cu care ne confruntăm noi, românii din tot spațiul românesc etc., etc. (Din acest considerent mă încercă deseori gândul că *suntem ca doi frați de spirit*, doar că nu sunt pe deplin sigur că dânsul e de aceeași părere...)

Întâlnirile noastre m-au ajutat să aflu mai multe *detalii despre Omul Vlad Pohilă*: despre evenimentele la care a participat, despre mulți oameni foarte interesați pe care i-a cunoscut de-a lungul anilor, inclusiv unele detalii puțin știute sau chiar inedite din diferite perioade ale vieții sale. Când, elev fiind, l-a avut ca director al școlii de cultură generală din *Putinești* pe Nicolae Solcan, un fost *coleg de clasă, la un liceu de elită din București, al viitorului rege al României, Mihai I*. Un pedagog renumit de la care a avut multe de învățat, ca și de la alți profesori ai școlii generale din satul natal, despre care Vlad își amintește cu emoție, cu cele mai frumoase cuvinte de laudă și recunoștință. Ca și despre bibliotecarii care i-au deschis larg poarta în lumea cărților. Când, participând la lucrările de pe câmpurile colhozului sau din gospodăria părinților, a fost învățat – și a însușit asta pentru totdeauna – că **POSTATA TREBUIE neapărat ISPRĂVITĂ** (din care motiv îl numesc, cu plecăciune, *Omul postatelor isprăvite*). Le-a isprăvit nu numai atunci, dar și pe parcursul anilor următori, în foarte diversele-i îndeletniciri, manifestând o calitate tot mai rar întâlnită. Am în vedere **TALENTUL SĂU DE A-ȘI ÎMBOGĂȚI NEOBIȘNUITA COMOARĂ DE SPIRITUALITATE ROMÂNEASCĂ, ÎNTRU A O DĂRUI SEMENILOR, FĂCÂND ASTA CU O GENEROZITATE GREU DE IMAGINAT** (nu numai în deceniile nefaste ale activității sale). Când, după absolvirea facultății, fiind

acceptat – numai dânsul știe cum – în calitate de însoțitor-translator, ghid, al unor grupe de turiști din România și din alte țări, prin diferite orașe ale fostului imperiu sovietic, era mereu *ispitit cum i se zice după tată, iar el o ținea una și bună că este doar Vlad Pohilă, odată ajungând chiar să declare, foarte riscant, că nu are patronimic, deoarece a crescut la un orfelinat!* (În temeiul acestui fapt, cu totul neordinar pentru acei ani de urgie sovieto-rusească, îl mai numesc și *Omul basarabean care n-a recunoscut patronimicul nici sub regimul comunist*). Dar și când, în anii luptei pentru repunerea limbii locuitorilor autohtoni ai Basarabiei în drepturile ei firești (drepturi pe care, cu regret, ea nici acum, după peste trei decenii de la adoptarea respectivei Legi, încă nu și le-a recucerit deplin!), unii dintre filologii bine titrați de la noi, ca răspuns la insistența fostului lor învățăcel, Vlad Pohilă, își dădeau cu părerea *cum că nu ar fi trebuit de grăbit să „sărim” la alfabetul latin, și nici ca limba să fie numită română...*

Domnul Vlad Pohilă, o știe foarte multă lume, *nu e numai un mare apărător al limbii române*. Dânsul depune de mulți ani și eforturi colosale, întru a-i ajuta pe conaționali noștri să o vorbească cât mai corect. Inclusiv prin asta, ca și prin vasta și îndelungata-i activitate de ILUMINĂTOR al celor mulți. O confirmă, cel puțin, mulțimea de tablete ale sale de *cultivare a limbii române – peste o sută la număr, NUMAI din iulie 2017 până în martie 2018, la Vocea Basarabiei*. Iar de la un timp o face și pentru Radio București. (Recunosc, cu plecăciune, că sunt unul dintre cei care și-a îmbunătățit esențial scrisul în limba maternă grație influenței *marelui semănător la noi de cultură a vorbirii și a scrierii românești*, Vlad Pohilă. M-a captivat totalmente talentul său de redactor și corector, o muncă deloc ușoară în care se manifestă, în respectivele texte, ca un neobosit vânător de *purici*, de *șopârle* și de *crocodili*, astfel numind dânsul, în glumă, diferite clase de greșeli, neclarități sau imperfecțiuni pe care se întâmplă deseori ca autorii, obișnuiți cu scrierile lor, să nu le observe. M-am convins de acest talent al Domniei Sale și atunci când a acceptat să-mi lectureze/ redacteze unele texte, inclusiv cartea *Să știm mai mult despre nemți*, mai și scriind pentru ea un captivant *Cuvânt-înainte*. Îi sunt foarte recunoscător și pentru că dânsul mi-a făcut cunoștință, acum câțiva ani, cu dl inginer inventator, ilustrul basarabean, *Eu-*

gen Statnic (n. 1929), care, după ce a plecat din România, locuiește de aproape patru decenii la München).

Despre misiunea de neobosit iluminist a scriitorului și marelui *cărturar* Vlad Pohilă mărturisește nu mai puțin și minunatul *ciclu de emisiuni-dialoguri culturale*, susținute în compania dnei *Anișoara Moraru* la *Radio Vocea Basarabiei* – peste 80 de emisiuni, din 2016 până în vara lui 2018, după cum avea să-mi mărturisească însuși Vlad. Este foarte impresionantă și implicarea sa – la *circa 30 de emisiuni* – din excelentul ciclu cu genericul *Istoria în mișcare*, conceput și moderat la același post de radio de către ilustrul publicist Alecu Reniță... Nu pot să nu menționez și foarte captivantele sale articole (editoriale, recenzii, cronici, interviuri) din inegalabila revistă *BiblioPolis*, editată sub auspiciile Bibliotecii Municipale „B.P. Hasdeu” și avându-i, de la înființare (2002), ca director-fondator pe dna dr. Lidia Kulikovski, iar ca redactor-șef, pe Vlad Pohilă. În fine, dar nu în ultimul rând, aș aminti de articolele sale publicate în *Literatura și Arta*, precum și de interviurile pe care le-a acordat unor jurnaliști de seamă de la *Radio Moldova* sau de la *Radio România Internațional*.

Prin toate acestea, omagiatul se manifestă permanent și plenar ca un *neobișnuit iubitor de oameni*. Și îi *iubește* nu în abstracto, ci *prin a le face cât mai mult bine*. Pe măsura puterilor sale, evident. Mult bine, inclusiv prin a scrie despre oameni. Din diferite țări și domenii, mulți dintre ei nemaifiind în viață, dar care au fost foarte valoroși. Scrie cu foarte multă dragoste și – neapărat – cât mai obiectiv. Face mult bine, repet, pentru care înfăptuitorul lui deseori *nu cere recompense*. Sau acestea sunt foarte modeste, chiar dacă trebuie să-i servească ca supliment la câștigurile-i salariale care lasă mult de dorit. Adică domnul scriitor și redactor Vlad Pohilă e și un *altruist* de care foarte rar mai întâlnim. Și e păcat că unii, am impresia, se întâmplă să întreacă măsura cu tot felul de solicitări, să facă abuz de această trăsătură sau, aș zice chiar, de această neobișnuită slăbiciune a sa...

În acest context, merită o apreciere deosebită atitudinea pe care au manifestat-o față de *marele lor consătean* primarul și membrii Consiliului local de la baștina sa, dimpreună cu locuitorii satului *Putinești, Florești*. Vorba e că, în aprilie 2017, comuna a decis ca *biblioteca locală să poarte numele consăteanului lor*,

marele cărturar, bibliofil și bibliolog, scriitorul Vlad POHILĂ. Reproduc, în încheiere, acele câteva fraze de sinceră satisfacție sufletească pentru omagiatul nostru, cuvinte pe care le-am postat pe Facebook, după aflarea acestei informații:

„M-am bucurat nespus de mult pentru înțelepciunea putineștenilor de a realiza o astfel de idee foarte frumoasă. Și îi consider FERICIȚI, inclusiv pentru că îl au drept consătean pe minunatul Om, Vlad POHILĂ, O ADEVĂRATĂ NESTEMATĂ A CULTURII NOASTRE SPIRITUALE. Descendent din familia țăranilor Ion și Ileana (n. Prisăcaru) Pohilă, oameni onești și foarte muncitori, care au crescut patru feciori și cinci fiice (șapte dintre ei – ce fericire! – sunt în viață), Vlad a venit pe lume într-o duminică de Paști, ca mezinul între băieți și al șaptelea la părinți. Acest neordinar putineștean are foarte multe calități, dar, întâi de toate, e un patriot adevărat al întregului neam românesc. Fiind devotat cu trup și suflet valorilor și idealurilor noastre românești, contribuie nespus de mult la dăinuirea lor pe pământul nostru strămoșesc... Nu în zadar la baștină l-a avut ca dascăl și pe unul dintre foștii colegi de liceu ai viitorului Rege, Mihai I... Mulțumiri cordiale dlui prof. Vasile Șoimaru pentru difuzarea informației despre acest eveniment frumos, ca și pentru pozele care ne-au ajutat să fim COPARTICIPANȚI, fie și de la distanță, la sărbătoarea de suflet din Putinești...”

Mulți ani, noi succese creatoare, sănătate și cât mai mult alt bine, mult stimat domnule scriitor, mare cărturar al zilelor noastre, Vlad POHILĂ! Vă urează, din tot sufletul un originar din Coșernița Floreștilor și a Sorociei, de mai mulți ani rătăcit în preajma Rinului – Düsseldorf.

Literatura și Arta. 2018, 5 apr., p. 6.